



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

18. De die festo Purificationis Beatæ Mariæ Virginis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

præuertent, perturbauerint, vel à recto, & bono deflexerint. Quarto: plenitudo gratiæ in B. Virgine illa fuit admittatione, & imitatione digna, quod semper in bonis operibus crescebat, in omni verbo, cogitatione, & opere merebatur, lauti non sic: aliquando stant, non ultra procedunt in meritis & bonis gratiæ: at Beata Virgo semper in bono proficiebat. Quinto: singulari Dei priuilegio nouit se esse in bono gratiæ confirmatam, & non quomodocumque, sed ita confirmatam, ut sciret se nunquam leuiter peccasse, aut etiam peccatam: ac proinde nunquam a gratia diuina olim adepta cecidisse, neque inquam donum gratiæ amissuram. Sexto: plenitudinem gratiæ habuit Virgo benedicta, quia habuit perfectiones omnium Sanctorum, omni imperfectone remota. In ea fuit fides Patriarcharum, spes Prophetarum, charitas Apostolorum, fortitudo, constantia, & patientia Martyrum, sobrietas, & temperantia Confessorum, castimonia Virginitatis, Religiosorum officiosa obedientia, Monachorum tacita, & secreta humilitas, voluntaria Eremitarum paupertas, paruulorum, & simplicium mansuetudo, fecunditas coniugum, pia & sancta Viduarum religio, ac demum puritas Angelorum. Septimo fuit plena gratia, quia singulæ eius virtutes ad pleniorum & maiorem perfectionis gradum quam in ceteris sanctis peruenerunt. In reliquis sanctis hominibus hæc, aut illa virtus vsu & functione operis excellebat, at in Beata Virgine singulæ virtutes fuerunt longe multo cumulatiores, & perfectiores. Octauo: Plenitudo gratiæ in Beata Virgine euenit, ut qui eam intuebantur, non nisi ad castitatem, & pudicitiam excitarentur. Sanctus Thomas in 3. Dist. 3. q. 1. ar. 1. q. 5. ad quintum. Addit etiam Alexander 3. par. 9. memb. 3. eam, si quos aspiceret, in eis libidinis motus extinguisse. Sic etiam S. Bonaventura in 3. dist. 3. par. 1. ar. 9. 3. Gabriel eod. lib. 3. dist. 2. ar. 3. dub. 1. Et certe S. Ambrosius lib. de Institut. Virginitatis cap. 7. Tanta, inquit, erat eius (Virginis Deiparæ) gratia, ut non solum in se uirginitatem seruaret, sed etiam ipsos, quos uideret, integritatis insignis conferret. Nono: plenitudo gratiæ fuit in uirgine Deipara, quia primo temporis puncto, quo fuit concepta, liberam rationis usum habuit in his, quæ pertinent ad Deum cultum, & meritum bonorum operum. Sanctus Bern. serm. 51. de B. Virgine c. 2. Iacobus Valentinus super Canticum Magnificati. Caietanus 3. par. q. 27. art. 3. Viguerius de Institut. Theol. cap. 2. h. uers. 9. Vnde in primo temporis momento, quo fuit in uero matris concepta, diuinam gratiam & sanctitatem accepit per liberum uoluntatis consensum, quo se ad recipiendam gratiam præparauit. Vltimo: plenitudo gratiæ fuit esse matrem Dei: nam eo ipso tanquam proxima gratiæ capiti & fonti gratiæ plenitudinem habuit. Tria sunt, quæ quadam infinitatem participant, videlicet, clara Dei visio, qua Spiritus beati diuinam faciem intuentur: natuta humana à verbo diuino suscepta: & Mater Dei. nam clara Dei visio talis est, ut alia visio esse non possit melioris, aut maioris obiecti. Natura humana sumpta à uerbo ita est nobilitata: ut nequeat esse uilla natura melioris, aut maioris personæ. Ita etiam nulla forma potest esse mater melioris, aut maioris filij, quam sit Deipara. Vnde, teste Anselmo, Libro de Conceptu Virginali cap. 18. Decuit ut Mater Dei, & genitrix, ea partu miteret, qua mater sub celo nequit intelligi.

Vltimo queritur, cur turbata sit Beatissima uirgo, ad salutationem Angeli, cum assueta fuerit sermonibus Angelorum? Origenes sermone secundo in Lucam dicit, causam fuisse excellentiam, & magnitudinem salutationis insolite. Sanctus Ambrosius lib. 2. de Abraham cap. 2. Et libro primo Officiorum ait, fuisse causam, Angeli præsentiam & aspectum, qui specie uiri insolita, & peregrina apparuit: ita ut turbata fuerit, quia fuit salutata ab eo, cum nunquam antea uiri salutationem audierit. Hieronymus in Epistola ad Eustochium, & Euthymius in Lucam, capite primo. Causam fuisse eam censent, quia dubitabat an esset Angelus lucis, an tenebrarum: ac proinde dubita-

bat prudens Virgo, an dolosa ac fraudulenta esset eius, odi salutatio. Sanctus Bernardus serm. 3. super Missus est: Causa, inquit, turbationis fuit uirginalis pudicitia, & uerecundia. Dicendum est, tres fuisse causas turbationis: Magnitudinem salutationis insolite: Profundam Beatæ Virginis humilitatem: Ardentissimum studium, & amorem uirginalis pudicitia. At huiusmodi turbatio mentem B. Virginis à bono, & recto non auertit ullo modo, nec alienauit.

CAP. XVIII.

De die festo Purificationis B. Mariæ Virginis.

PRIMO queritur, Quando colitur in Ecclesia huiusmodi celebritas? Scribit Nicephorus lib. 7. ca. 28. Iustiniani senioris constitutione fuisse sanctum, ut hic dies festus ab omnibus anniuersaria celebritate coleretur. Id autem, meo iudicio, non est ita intelligendum, quasi tunc primum huius diei cultus fuerit institutus, sed quod ab omnibus Græcis populis hunc diem obseruari, & coli iusserit Imperator, cum fortassis nonnulli in hoc die festo colendo negligentiores existissent. Sergius hoc nomine primus Pontifex Romanus hunc diem celebri & solemnè supplicatione, quam Processionem appellant, coli: & quod idem fieri præcepit in tribus alijs diebus Beatæ Deiparæ sacris, nimirum Annunciationis, Assumptionis, & Natiuitatis: ut refertur in libro, qui dicitur Ordo Romanus, & Martyrologio Bedæ quinto Idus Septembris. More Ambrosiano inter celebritates Domini habetur, ex ritu Græcorum Purificatio B. Virginis: sed Romanorum more numeratur inter dies festos B. Virginis dicat. Puto hanc celebritatem antiquissimam esse, & fortassis ab Apostolis, vel primis eorum Discipulis institutam.

Secundo queritur, Quot, & quæ diuine leges in Purificatione B. Virginis impletæ fuerint? Respondeo, tres fuisse ab ea leges impletas: Vnam qua præceptum erat, Leuit. 12. ut mulier, quæ pepererat masculinum, quadraginta diebus domi se contineret, & istis impletis, in templo coram Domino se sifteret: Et quæ feminam pepererat, octoginta diebus domi maneret, & octogesimo die ad templum ueniret. Secunda lex erat Exod. 13. & Numerorum 18. qua præcipiebatur, ut mulier quæ peperisset primogenitum, sifteret eum, impletis suæ purgationis diebus, Domino in templo, ut eum tanquam Domino dedicatum consecraret. Hac lege iubebantur Iudæi omnia primogenita tum in hominibus, tum in brutis animalibus Deo offerre. Porro primogenita oblata Domino mactabantur in holocaustum, si erant animalia munda: quod si immunda essent, pretio redimebantur, primogenitum quoque hominis pretio redimebatur. Primogeniti ex tribu Leuitica non redimebantur, quia dedicati Deo perpetuo erant filij Leui. Fiebat autem redemptio primogeniti quinque siclis. Siclus autem unus ualebat quatuor Julios Italicos, siue quatuor Hispanicos regales. Tertia lex erat Deut. 12. qua iubebantur parentes expleti purgationis diebus offerre in templo agnum anniculum in holocaustum, aut si præinopia agnum offerre non possent, duos certe pullos columbarum, aut par turturum offerrent: hæc tres leges paucis uerbis complexus est S. Euangelista Lucas, cap. 2.

Tertio queritur, An B. uirgo prima illa lege fuerit comprehensa, ita ut purgatione indiguerit? Origenes in Lucam homil. 14. ait, ea lege fuisse obligatam. Sed hæc sententia, tanquam temeraria, & quæ offendit credentium aures, merito refutatur: pugnat enim cum communi Interpretum consensu, dicentium, B. Virginem eam legem impleuisse uoluntate sua, non necessitate. Sic Basil. Isa. 7. Cyrillus lib. 8. in Leuiticum. & lib. 13. de adorat. in Spiritu. Chrysostomus homil. de Occursu Christi, Augustinus q. 40.

in *Leuiticum*, Euthymius *homil. 2.* Bernardus *serm. 3. de Purificat.* Aldephonus *serm. de Purificat.* Et ratio huius est, quia B. Virgo semper purissima fuit ante, & post partum, ergo purgatione non indiget.

Quarto quaeritur, An in ea lege fuerint aliqua verba posita, quae Virginem excluderint ab eius obligatione? Communiter praedicti Patres, & interpretes affirmant, in ea lege contineri verba, quibus exclusa est Beata Virgo. Sic enim habet lex: [Mulier si suscepto semine peperit masculum, immunda erit] at Beata Virgo peperit suum filium primogenitum absque vilo semine virili, sola Spiritus sancti virtute: ergo eiusmodi praecipio purificationis non tenebatur. Verbum illud: *Mulier si suscepto semine* positum est à Spiritu sancto, ut Beata Virgo ea lege intelligeretur exclusa, quae filium erat paritura virginitate permanente. Quidam tamen recentiores nouitarum amatores, hanc doctrinam audacius quam par est, enervant, dicentes, semen accipi in ea lege pro ipsa prole, non pro semine, ex quo proles generatur. Ita ut sensus sit: *Mulier quae prole suscepta pepererit, immunda erit.* Sed horum sententia quia communi sanctorum Patrum, & interpretum sensui repugnat, reiicienda est. Implevit ergo Beata Virgo legem purgationis, ut dictum est, sponte sua, non necessitate legis. Primo ut exemplum praeberet obedientiae voluntariae. Secundo, ut omnem mali speciem deuitaret: Tertio, ut omnem offensionis alienae occasionem fugeret. Quarto, ut filij sui exemplum sequeretur, qui voluntate sua, non necessitate legis, circumcissionis praecipium implevit.

Quinto quaeritur, An legendum sit apud Lucam capite secundo: *Et postquam impleti sunt dies purgationis eius*, An vero *purgationis eorum*. Graeci codices varie legunt: alij enim habent *purgationis eius* in masculino genere, & alij *purgationis eius* in feminino, alij *purgationis eorum*: ita ut purgatio secundum priorem lectionem referatur ad puerum oblatum in templo: iuxta secundam vero lectionem, ad Matrem pueri nati: secundum tertiam, ad utrumque simul. Sed melior lectio ceteris est, quae habet *purgationis eius* in feminino genere, eius videlicet, matris: nam purgatio secundum legem Moysi, erat foeminae quae pepererat, non pueri, aut viri. Lex enim *Leuitici duodecimo*, sic habet: *Mulier si suscepto semine peperit masculum, immunda erit.* Porro haec immunditia partim erat naturalis, nam foemina postquam peperit, solet menstruum pati: Vnde quae pepererat masculum, septem diebus, secundum legem, domi se continebat: si foeminam quatuordecim. Partim erat legalis: qua prohibebatur, si masculum pepererat, tribus & triginta diebus sanctum tangere, vel in templum ingredi si foeminam, sex & sexaginta diebus. Erat igitur duplicatus numerus dierum immunditiae naturalis, & legalis, quando o mulier foeminam pariebat.

Sexto quaeritur, Cur Deus iusserit *Exod. 13. & Numerorum 18.* sibi offerri omnia primogenita hominum, huc iumentorum? Respondeo, id Deum fecisse in memoriam eius, quod fecit olim in Aegypto, ubi occidit omnia primogenita hominum, & iumentorum Aegyptiorum ea nocte, qua populum Hebraeorum liberauit, & seruauit omnia primogenita eorumdem. Iubebantur itaque Hebraei sua omnia primogenita offerre Deo, ut eiusmodi oblatione profiterentur singulari Dei beneficio extitisse seruata, ne a deuastrante Angelo perimerentur, qui primogenita Aegyptiorum occiderat, quasi dicerent: Ecce tibi offerimus primogenita nostra, quae magis tua sunt, quam nostra, qui tua singulari cura, & prouidentia viua in Aegypto seruaasti.

Septimo quaeritur, An ea lege CHRISTVS recens natus, tanquam primogenitus B. Virginis, teneretur? Quidam Patres dixerunt teneri. Origenes *homil. 2. in Lucam*; Ambrosius *Luc. 2.* Nyssenus *orat. de occursu Domini*, Theophyl. Euthym. *Luca. 2.* sed alij Patres negant compre-

hensum fuisse. Hierony & Cyrilius *homil. de occursu Domini*; atque haec sententia est omnino tenenda, quia in lege illa, ut patet *Luc. 2.* dictum est: *Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur*, & *Nem. 18.* dicitur: *Quicquid primum erumpit de vulua cuncta carnis*, at Christus fuit quidem vnigenitus, B. Virginis, sed vuluam, siue vterum eius nascendo non aperuit, quia natus est virginitate matris intacta, & illaesa. Quod si verum est, dicitur quispiam, Quomodo Patres primae sententiae dicunt Christum ea lege fuisse contentum? nam eo ipso fateri coguntur cum nascendo aperuisse vuluam matris, quod est omnino falsum. Respondeo, eos Patres nihil prorsus contra perpetuam Deiparae virginitatem docuisse: quia hoc, quod est adaperire vuluam matris, acciperant pro eo, quod est nascendo ex matris vtero prodire: ita ut significetur Matris fecunditas per generationem prolis. Sicut cum scriptura dicere solet, huius, vel illius matris vuluam esse clausam, pro eo quod est, sterilem esse, siue prolem non suscepisse. Sic etiam loqui consuevit, cum contrarium indicare vult, primogenitum aperire vuluam matris, pro eo quod est, vere, & proprie nascendo; ex vtero matris egressum esse.

Sed cur obsecro, praedicti Patres tam aperte dicere maluerunt, Christum nascendo aperuisse vuluam matris, cum id contra Deiparae virginitatem facere videretur? Respondeo, eos sic loqui maluisse, ut ostenderent, Christum reuera ex matris vtero prodisse, non opinionis, & estimatione hominum, nec secundum rei speciem ac imaginem, sed secundum rei veritatem. Putarunt illi Patres ita esse necessarium dicere propter Haereticos, qui docuerunt Filium Dei ex Beata Virgine fuisse posse carnem humanam specie tantum non veritate: & de perpetua Deiparae virginitate non tam solliciti fuerunt, quia ex sacris litteris constabat eam peperisse opera & virtute Spiritus sancti, non ex virili complexo.

Octauo quaeritur, pro quonam offeratur agniculus, aut duo pulli columbarum, vel par turcurum? Augustinus *quasi. 40. in Leuiticum* putauit offerri pro filio nato, non pro matre. sic etiam Origenes in *Lucam homil. 14.* Ambrosius in *Serm. Purificat.* Chryloist *homil. de occursu Domini*, Leo *serm. 2. de Natiu. Domini*.

Sed communis est sententia, lege praecipuum fuisse, ut offerretur pro matre. Nam lex *Leuit. 12.* sic habet: *Cumque expleti fuerint dies purificationis tuae, pro filio, vel filia, deferet agnum anniculum in holocaustum, aut pullum columbae siue turturem pro peccato ad ostium tabernaculi testimonij. Quod si non inuenierit manus eius, nec poterit offerre agnum, sumet duos turtures, aut duos pullos columbarum, unum in holocaustum, & alterum pro peccato, orabisque pro ea Sacerdos, & sic mundabitur.* Hec in ea lege. Offerrebantur illa animalia pro mulieris purgatione, sicut cum leprosus, aut qui seminis profuuium patiebatur, aut mulier longa habens menstrua, mundabatur, *Leuit. 14. & 15.*

Nono quaeritur, Pro quo peccato ea animalia offerrebantur? Quidam existimant, offerri pro peccato originali debuisse. Sed hoc non placet, quia originale peccatum multo ante tempore iam sublatum erat, & tamen in lege dicitur: *Orabisque pro ea Sacerdos & sic mundabitur.* Alij dicunt, offerri pro veniali delicto, quod saepe coniuges in maritali congressu committunt. Neque hoc placet, quia maritalis congressus per se, & natura sua nullum peccatum habet. Dicendum est, Peccatum in ea lege dici immunditiam corporalem, & non quamcunque, sed legalem: mulier enim post partum, quadraginta dierum spatio prohibebatur lege aliquid sanctum tangere, & ad templum ingredi: ac ita immunda, videlicet secundum legem essebatur: & sicut immunditia erat legalis, sic peccatum dicebatur legale.

Decimo quaeritur, Quomodo B. virgo, & Ioseph tam pauperes fuerint, ut agniculum emere non potuerint quem offerrent in templo? Ratio dubitandi est, quia

ante purgationis dies Magi venerant, & aurum, thus, & myrrham obtulerant. Nec verisimile est, reges, qui ex Oriente vsque venisse, & thesauros suos aperuisse dicuntur, parum quid auri attulisse. Sunt qui dicant Beatam Virginem, & Ioseph aurum illud seruasse ad peregrinationem in Aegyptum. Alijs vero hoc minime probatur. Nam quod peregrinationi in Aegyptum illud aurum reseruauerint, videtur auaritiam redolere, aut saltem speciem auaritiae, atque umbram quandam dissidentiae de diuina prouidentia continere.

Mat. 1. Accedit, quod quando puer est in templū Domini oblatum, nihil tum Ioseph, de ea peregrinatione cogitauerat: fuit enim postea admonitus ab Angelo. vt in Aegyptum secederet. Illud probabilius videtur, eos Magorum munera integra, vel Deo consecrassē, vel in pauperum vsus consumpsisse: Vnde cum purgationis gratia, ad Templum venerunt, thesauros Magorum, vel in Deum cultum, vel in vsus pauperum iam impenderant, nihil sibi ad inopiae subsidium reseruantes.

Vndecimo quaeritur, An B. Virgo obtulerit duos pullos columbarum, an potius par turturum: Nam vtrosque offerre lex minime iubebat, sed alterutrum duntaxat, nimirum, aut duos turtures, aut duos pullos columbarum; & Euangelista sic legem citauit, & verisimile est, Beatam Virginem nec plus, nec minus, quam Deus praecipiebat obtulisse. vtros obtulerit, Lucas non expressit. Certe verisimiliter obtulisse pullos columbarum, nam hi facilius repetiti poterant, quam turturum: & minorij pretio emi solebant, videtur quoque id fuisse magis vsitatum, vt columbi se offerrentur, quam turtures: nam illi qui ex domo Dei speluncam latronum fecisse dicuntur, & reprehenduntur à Domino, non turtures in sacrificio, sed columbas feribuntur venales habuisse. *Mat. 21.* Offerebatur vero agniculus, vel columba, vel turtures: Agniculus quidem, quia mansuetus, & quia typice adumbrabat Christum, de quo dixit Ioannes Baptista: *Ecco agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Ioannes Euangelista in *Apo-calypsi*: *Occisus est Agnus ab origine mundi.* Columba vero, quia est symbolum innocentiae, mansuetudinis, & fidei confugatis: notat quoque mystice Spiritum sanctum, qui in specie columbae visus est in Christi baptismo. Turtur vero symbolum est solitudinis, & typum gerit veteris Synagoga per desertum peregrinantis; Ecclesiae etiam Euangelicae in hoc mundo, tanquam in eremo ac solitudine commorantis.

Duodecimo quaeritur: An Simeon fuerit Sacerdos? Lucas *ca. 2.* nihil de hoc expresse dixit, sed tantum hominem vocauit. Putant quidam eum Sacerdotem non fuisse, quia id Euangelista expressisset, cum ad rem facere videretur. Probabilius alij sensere, Simeonem senem istum venerabilem fuisse Sacerdotem: ob id. n. videtur, in spiritu sc. in templum uenisse, vt puerum à parentibus Deo oblatum exciperet. Nam cum primogenita Deo offerrentur, oportebat Sacerdotem aliquem adesse, qui Dei nomine puerum Iesum exciperet, & tandiu retineret, quamdiu quinque siclis à parentibus redimeretur. Accedit quod Simeon benedixit parentibus, quod videtur fuisse Sacerdotum munus, non laicorum. Praeterea Sacerdotem fuisse aperte testatur Athanasius in *lib. de communis Patris, & Filij, & Spiritus sancti essentia*: *Videamus*, inquit, *ni. Spiritus Sanctus habet eadem oraculi potestatem. Simeon certe & Sacerdoti, & seni, oraculum redditum est ab Spiritu: Nequaquam morietur, quin prius viderit Christum.* Epiphanius in *lib. de vitis Prophetarum*: *Simeon*, inquit, *Sacerdos è tribu Aulon emicuit: hic quippe est, qui oraculum accepit à Spiritu sancto, non visurum esse mortem, quousq; Christum Domini incarnatum videret.* Cyril. in *hom. de occurso Domini*: *Audi*, inquit, *Israel, audite omnes gentes, quem ego sacerdos vester Simeon vultu gesto, magna voce in hoc templo praedico; & testimonium meum palam commendo Hi: Deus & Dominus est. Maioris porro auctoritatis Athanasius, Cyrillus, & Epiphanius quam Theophylactus & Euthymius ne-*

gantes Simeonem Sacerdotem fuisse, quia id Lucas Euangelista non expresserit. At. n. quamuis Lucas aperte non tradiderit Simonem esse Sacerdotem. ex his tamen, quae haecenus ipse narrauit, non incepte colligi videtur eum sacerdotem fuisse: quemadmodum omnes fatentur senem eum fuisse etate prouectam: quod tamen minime explicuit idem Euangelista Lucas, sed tantum tacite insinuauit.

CAP. XIX.

De die festo Natiuitatis B. Virginis.

Ivre communi hic festus seruatur, c. *Pronunciandum, de Leon. d. 3. & ca. Conquestus, de Ferijs*, vbi dicitur: *Omnes festiuitates B. Virginis.* Et interpretes ibi communiter nomine festiuitatum omnium accipiunt, Annunciationem, Purificationem, Assumptionem, & Natiuitatem.

Primo quaeritur, An dies festus Natiuitatis B. Virginis ab antiquo tempore fuerit in Ecclesia institutus, & obseruatus? Quo tempore hic natalis dies B. Virginis vt festus coli coeperit, ex historijs certe Ecclesiasticis manifestum non est. Eius tamen diei meminere omnia Latinorum Martyrologia, Adonis, Vuardi, Bedae, & Romanum, Et vt testatur Galestinus in *Martyrologio*, habetur peculiaris Praefatio in hoc die festo in Sacramentario, & Antiphonato S. Gregorij, quod antiquissimum est manuscriptum in Bibliotheca Vaticana. item teste Grimoldo Abbate, meminit huius diei festi S. Ildephonsus in *lib. de Virginitate B. Mariae*: Praeterea *liber de diuinis officijs, qui dicitur Ordo Romanus*, sic habet: *De ea leguntur homilia sanctorum Patrum ad ipsam diem pertinentes*: Et subiicit Litanias, hoc est, publicas supplicationes ea die fieri solitas institutione Sergij Sicibi. Insuper Beda de Natiuitate B. Virginis Hymnum composuisse fertur.

Dubiae quaestio est: An hic dies festus agi, & coli coeperit ante S. Augustini saeculum? Ratio dubitandi est, quia in Ecclesiasticis officijs huius diei sermo S. Augustini legitur in haec verba: *Gaudeat terra nostra tanta Virginitate illustrata Natali*: & ex altera parte contrarium ex eodem Augustino apparet: nam in duobus sermonibus aperte dixit: *Nullius alterius ortum, quam Domini nostri Iesu Christi, & S. Ioannis Baptistae ab Ecclesia celebrari consueuisse.* Profecto verisimile est, ante Augustini saeculum non fuisse hunc diem festum institutum. nam sermo ille, qui in die Natiuitatis Deiparae legi consuevit, Augustini quidem est, sed non de Natali B. Virginis. Est enim de Annunciatione, vbi Augustinus cum dixisset: *Gaudeat terra nostra tanta Virginitate illustrata solempni die, Ecclesiastica officia pie & religiose mutarunt illa verba. (illustrata solempni die) in haec (illustrata Natali)* Nec id mirum est. Soler enim Ecclesia in Antiphonis & Responsorijs interdum nonnulla ex sacris litteris, & sanctis Patribus accipere, & in his non nihil mutare. Sunt qui dicant, hunc diem festum ante Caroli Magni, & Ludouici Pij saeculum in Ecclesia minime celebrari solitum, eo quod in Concilijs, quae sub ijs Imperatoribus coacta esse dicuntur, dies festus Natalis Deiparae non haberetur. Sed certe hoc dici non potest, quia, vt superius dixi, S. Ildephonsus in *lib. de Virginitate B. Mariae*, mentione facit huius diei festi. Beda item in *Martyrologio sexto Idus Septembris* ponit Natiuitatem B. Mariae. Sergius I. huius nominis Romanus Pontifex, publicas Litanias indixit in quatuor celebratibus Deiparae, videlicet, Annunciationis, Purificationis, Assumptionis, & Natiuitatis, & S. Ildephonsus, Beda, & Sergius I. ante Ludouici Pij, & Caroli Magni tempora floruerunt.

Nec obstat, nullam esse in Concilijs praedictorū Imp. saeculo celebratis, mentionem factam huius celebratis: hoc enim solum indicat, Gallicanas Ecclesias nondum